

Zwartboek deel VI

Voorwoord

Geachte heer, mevrouw,

Voor u ligt het Zwartboek deel VI, uitgebracht door het Landelijk Advocaten Netwerk Gewelds- en Zeden Slachtoffers (LANGZS). In 2017 bestaat LANGZS tien jaar. In 2007 is de stichting door een aantal advocaten opgericht om de positie van (advocaten van) slachtoffers van ernstige gewelds- en zedenmisdrijven te verbeteren.¹ LANGZS beoogt dit onder meer door de publicatie van dit Zwartboek. Eerdere versies vindt u [hier](#)².

Ondanks dat sommige knelpunten helaas hardnekkig blijken, zijn er daarnaast ook resultaten behaald door de meldingen in het Zwartboek en de daaropvolgende gesprekken met de instanties in kwestie. Zo zag bijvoorbeeld een van de klachten uit Zwartboek deel V op de standaardbrieven van het OM aan slachtoffers en nabestaanden, waarin voor juridische bijstand wel werd verwezen naar Slachtofferhulp Nederland (SHN) of een eventuele rechtsbijstandsverzekeraar, maar niet naar de advocatuur. Naar aanleiding van deze klacht heeft het bestuur van LANGZS het OM verzocht om opname van een verwijzing naar de advocatuur in de standaardbrieven aan het slachtoffer. In een gesprek n.a.v. het Zwartboek gaf het OM aan dat de standaardbrieven zijn aangepast. De nieuwe brieven, met verwijzing naar de advocatuur, zijn vanaf oktober 2016 in gebruik genomen.

Doorverwijzing naar slachtofferadvocatuur

In Zwartboek V is het ook al aangekaart; ondanks dat er landelijk is afgesproken dat Slachtofferhulp Nederland slachtoffers van ernstige gewelds- en zedenzaken verwijst naar de slachtofferadvocatuur, gebeurt dit nog steeds veel te weinig. Het belang van verwijzing naar een gespecialiseerde advocaat is sinds de uitbreiding van het spreekrecht per 1 juli 2016 alleen nog maar groter geworden. Sinds de uitbreiding mogen slachtoffers zich immers ook uit laten over het bewijs en de strafmaat. De advocaat is bij uitstek degene die het slachtoffer daarbij kan bijstaan bij zowel de voorbereiding (zoals het bestuderen van het strafdossier) als de uitvoering. Maar ook voor de vordering benadeelde partij is het bij grote, ernstige en complexe strafprocessen zaak de ervaring van de advocaat op het gebied van bewijs, (voor)onderzoek en pleiten te benutten. Doorverwijzing betekent overigens niet dat de advocaat vervolgens de enige is die het slachtoffer bijstaat. Juist samenwerking met een casemanager van Slachtofferhulp en verdeling van taken zorgt voor een optimale bijstand aan slachtoffers. Een goed voorbeeld hiervan is de ondersteuning SHN medewerkers bij het opstellen van de Schriftelijke Slachtofferverklaring. Daarom hierbij een oproep: LANGZS moedigt alle slachtofferadvocaten *en* casemanagers van Slachtofferhulp Nederland van harte aan om de mogelijkheden tot samenwerking die er zijn optimaal te benutten, om zodoende nóg betere bijstand aan slachtoffers en nabestaanden te kunnen bieden.

Bezuinigingen gesubsidieerde rechtsbijstand en herijking

In het voorwoord van Zwartboek deel V gaf LANGZS aan dat het curieus was dat de Raad voor Rechtsbijstand (RvR) vond dat toevoegingen voor 11 punten (O013) slechts konden worden verleend als er een verwijzing was vanuit Slachtofferhulp Nederland, terwijl nu juist die verwijzing problematisch verliep (en nog steeds verloopt). Slachtoffers kunnen bovendien op allerlei andere manieren, zonder tussenkomst van Slachtofferhulp Nederland, bij de slachtofferadvocatuur terecht komen. Daarnaast gaf het bestuur aan dat de toenmalige bezuinigingen op de vergoedingen aan slachtofferadvocaten ervoor zorgden dat het voor advocaten steeds lastiger werd slachtoffers te blijven bijstaan. Naar aanleiding van een briefwisseling met het Ministerie van Veiligheid en Justitie (V&J) en overleg met o.a. Ministerie van V&J en de RvR ontving het bestuur in oktober 2016 een definitief antwoord van de minister.

¹ Waar in dit voorwoord wordt gesproken over het slachtoffer wordt tevens de nabestaande bedoeld.

² <https://langzs.nl/advocaatdienstverlener/zwartboek/>

Uit de brief van de minister blijkt dat LANGZS zich met succes heeft verzet tegen de bezuinigingsmaatregelen van de Raad. Ook is sindsdien de verplichte doorverwijzing vanuit SHN voor een O013-toevoeging komen te vervallen.

Voornoemde neemt echter niet weg dat het bestuur van LANGZS ook betrokken is geweest bij een overleg met de commissie Evaluatie Puntentoekenning Gesubsidieerde Rechtsbijstand die een advies heeft uitgebracht over herijking van het systeem, om zo de belangen van de slachtofferadvocatuur ook onder de aandacht van die commissie te brengen. Dit om te voorkomen dat bovengenoemd succes weer zou worden teruggedraaid en bij bijvoorbeeld een budgetteringstekort het slachtoffer letterlijk het kind van de rekening wordt. Dat deze blijvende aandacht en betrokkenheid dringend nodig is blijkt uit klachten die het bestuur onlangs van bij LANGZS aangesloten advocaten heeft ontvangen. Daaruit komt naar voren dat het erop lijkt dat de RvR met recent beleid dan wel beslissingen de door toenmalig minister Van der Steur toegezegde verbeteringen de facto ongedaan maakt. Uit het rapport van de Commissie 'van der Meer' komt juist naar voren dat het aantal bestede uren bij zaken met een O013-toevoeging gemiddeld hoger ligt dan het aantal punten. Dat geldt dientengevolge ook voor ernstige gewelds- en zedenzaken die onder een Z110-toevoegingen moeten worden uitgevoerd. Het voorstel van de Commissie om het aantal punten te verhogen van 11 naar 15 is dan ook juist.

LANGZS hecht eraan op te merken dat de reactie van de Minister voor Rechtsbescherming op de plannen van de commissie 'Van der Meer' op zijn zachtst gezegd uitermate teleurstellend zijn te noemen. LANGZS meent dat het een bedreiging is voor de rechtstaat indien advocaten niet in staat worden gesteld om hun cliënten op een adequate wijze bij te staan. De uitholling van het systeem van sociale advocatuur dreigt daar wel voor te zorgen. Dit geldt al helemaal in slachtofferzaken van ernstige misdrijven, omdat daar een nihilstelling geldt en geen inkomenstoets. Dit betekent dat iedere Nederlander, die slachtoffer wordt van een ernstig gewelds- of zedenmisdrijf, ongeacht de hoogte van zijn inkomen recht heeft op een pro deo advocaat. Die pro deo advocaten moet dan wel op een ordentelijke wijze zijn of haar werk kunnen doen. LANGZS aangeslotenen constateren dat aanvragen extra uren bijna categorisch worden afgewezen. Daardoor wordt het uurloon dat een advocaat kan verdienen met het bijstaan van een slachtoffer in een omvangrijke zaak zo laag dat er per definitie verlies wordt geleden op een zaak.

Opvallende meldingen

Het is opvallend dat er in dit Zwartboek twee meldingen zijn gedaan over Opsporing Verzocht. Bij fouten tijdens de strafprocedure blijven de gevolgen over het algemeen beperkt tot die procedure. Die gevolgen kunnen natuurlijk wel ernstig zijn en leiden tot secundaire victimisatie. Maar fouten bij de inzet van media kunnen een diepe impact hebben in het dagelijks leven en de omgang met de directe omgeving van een slachtoffer. De kijkers kunnen tenslotte bekenden van het slachtoffer (privacy) of de dader (represailles) zijn. De media is zonder meer een handig middel om aanknopingspunten in een zaak te verkrijgen, maar moet wel met uiterste zorgvuldigheid worden ingezet. Dat begint in eerste instantie bij de politie en het OM als zij een zaak neerleggen bij een programma als Opsporing Verzocht. Daarnaast wil LANGZS Opsporing Verzocht bij deze aansporen om zorgvuldig te communiceren met slachtoffers of diens nabestaanden vóór hun zaak wordt uitgezonden. Het valt verder te betreuren dat er ook regelmatig meldingen binnenkomen over het Slachtofferloket. Het Slachtofferloket is bij uitstek juist hét onderdeel van OM dat toch slachtoffergericht zou moeten werken. De taak van het loket is om slachtoffers te informeren, adviseren en begeleiden tijdens het strafproces. Maar de communicatie schiet helaas met ernstige regelmaat tekort.

Slachtofferrechten

Op 3 april 2017 heeft demissionair minister Blok van V&J de eerste "Verklaring van rechten van slachtoffers" uitgereikt aan Oscar Dros, politiechef en portefeuillehouder Slachtofferzorg. De "Verklaring van Rechten" vloeit voort uit de EU-richtlijn "Minimumnormen slachtoffers van strafbare feiten" die op 1 april 2017 in Nederland in

werking trad. De richtlijn schrijft namelijk voor dat slachtoffers van misdrijven bij het eerste contact met de politie over hun rechten worden geïnformeerd. Slachtoffers krijgen om die reden aan het begin van het strafproces een overzicht van alle rechten in een handzaam document. Het bestuur van stichting LANGZS is verheugd met de recente ontwikkelingen. Daders werden altijd al op hun rechten gewezen. Het is goed dat er de afgelopen jaren daarnaast ook meer aandacht is gekomen voor het slachtoffer en diens rechten. Aangezien de afdwingbaarheid van sommige slachtofferrechten nog te wensen overlaat, zal stichting LANGZS wel monitoren hoe het gebruikmaken van de nieuwe verworvenheden in de praktijk verloopt.

Melding voor in het Zwartboek?

Door het aandragen van zaken voor het Zwartboek blijven misstanden niet onopgemerkt, maar worden ze juist voor iedereen zichtbaar. Mede hierdoor zullen fouten en hiaten met betrekking tot de (rechts-)positie van het slachtoffer in het strafrechtelijk traject in de toekomst voorkomen kunnen worden en de (soms ernstige) gevolgen hiervan het slachtoffer of een nabestaande bespaard blijven. Meldingen voor in het Zwartboek kunt u doorgeven via zwartboek@langzs.nl of via [het formulier](#)³ op de website. Vermeld bij een melding altijd een kenmerk, zoals een parketnummer of een proces-verbaalnummer. Zowel advocaten/dienstverleners als slachtoffers worden van harte uitgenodigd om misstanden te melden.

LANGZS beoogt met het publiceren van dit Zwartboek de daarin opgenomen instanties aan te moedigen door te gaan met het verbeteren van hun werkwijze en beleid ten aanzien van slachtoffers van ernstige gewelds- en zedenmisdrijven. Uiteraard dienen ook de advocaten zelf de kwaliteit van de door hen aan het slachtoffer geboden rechtsbijstand te blijven waarborgen. LANGZS ziet er op toe dat de door de bij haar aangesloten advocaten geboden rechtsbijstand van kwalitatief hoog niveau is en blijft. Ook dit jaar heeft LANGZS een hoofdstuk gewijd aan zaken waarin door de instanties ten behoeve van het slachtoffer uitzonderlijk goed werk is verricht. Dit omdat ook dit vermelding verdient. LANGZS spreekt de hoop uit dat dit Zwartboek een bijdrage kan leveren aan de verdere verbetering van de positie van slachtoffers in Nederland

14 december 2017

Het bestuur van LANGZS

³ <https://langzs.nl/melding-zwartboek/>

Samenvatting lijst van knelpunten vanuit de advocatuur

- 1) Opsporing Verzocht
- 2) Verhinderdata (advocaat van) slachtoffer
- 3) Rechtspraak
- 4) Openbaar Ministerie
- 5) Slachtofferloket
- 6) Dienst Justitiële Inrichtingen
- 7) Raad voor Rechtsbijstand

Samenvatting lijst van zaken waarin uitzonderlijk goed werk werd verricht

- 1) Advocaat verdachte
- 2) Rechtspraak

Knelpunten vanuit de slachtofferadvocatuur

1) OPSPORING VERZOCHT

- **Onjuiste weergave van feiten tijdens uitzending Opsporing Verzocht**

Parketnummer(s): 16/707957-15 (seksueel misbruik)

De zaak van het slachtoffer wordt vertoond in het televisieprogramma Opsporing Verzocht. In de aflevering is te zien dat het slachtoffer naar de grond wordt gedrukt. Vervolgens zegt de voice-over: "...en toen werd ze verkracht."

Juridisch is er wel sprake van verkrachting, maar er heeft geen penetratie plaatsgevonden. De familie van het slachtoffer spreekt na de uitzending het slachtoffer hierop aan. Zij had hen eerder verteld dat ze niet verkracht was en nu vernemen ze via de televisie dat dit wél het geval is.

De politie heeft na dit incident aangegeven er nooit over nagedacht te hebben om eerst met het slachtoffer te bespreken wat er in de uitzending of in de reconstructie gezegd wordt en welke beelden er uitgezonden worden. De politie geeft aan dat zij "de controle verliest" zodra de zaak bij Opsporing Verzocht ligt.

De advocaat stuurt hierop een e-mail aan de officier van justitie waarin zij haar, namens het slachtoffer, laat weten dat het op deze manier vertonen van de beelden een ongelukkige keuze is geweest met ongewenste gevolgen voor het slachtoffer. Secundaire victimisatie dient voorkomen te worden. De officier van justitie heeft hier volgens de advocaat een actieve rol in.

In haar reactie geeft de officier aan dat ze het erg vervelend vindt dat de uitzending zo'n impact op het slachtoffer heeft gehad. De beelden zijn volgens haar gebruikt om te laten zien waartoe de verdachte in staat is. Dit is gedaan om andere slachtoffers te motiveren om zich bij de politie te melden. De officier geeft aan zich niet te hebben gerealiseerd dat door het weglaten van een stuk van de eerdere uitzending, de beelden deze lading zouden krijgen. De officier geeft tot slot aan dat het goed is dat de advocaat hier namens het slachtoffer op wijst. Ze realiseert zich dat het OM altijd ontzettend zorgvuldig moet zijn bij het betrekken van de media bij de opsporing.

- **Opsporing Verzocht informeert nabestaanden onjuist en toont foto's zonder toestemming**

Parketnummer(s): 13/728040-16 (moord)

Bij Opsporing Verzocht wordt meerdere malen aandacht besteed aan deze moordzaak. Daarbij is de straat en woning van de nabestaanden getoond. Dit is niet op voorhand met hen overlegd. Zij hebben nu ernstige vrees voor represailles. Daarnaast is er een beloning uitgelooft voor de gouden tip. De nabestaanden zijn hier niet op voorhand over geïnformeerd. Er zouden bovendien meer foto's zijn getoond dan de foto's waarvoor zij toestemming hebben gegeven.

2) VERHINDERDATE (ADVOCAAT VAN) SLACHTOFFER

- **Geen rekening houden met verhinderdata (advocaat van) slachtoffer**

Parketnummer(s): 21/004724-15 (mishandeling)

In deze zaak wordt per mail door het OM aan de advocaat van het slachtoffer medegedeeld wanneer de verdachte is opgeroepen om voor de rechtbank te verschijnen met bijgaand de oproepingsbrief voor het slachtoffer. Er zijn echter geen verhinderdata opgevraagd en de advocaat was op de geplande dag

verhinderd i.v.m. een andere zitting. Omdat die andere zitting toevalligerwijs verplaatst werd, hoefde er uiteindelijk geen uitstel te worden gevraagd.

Parketnummer(s): 13/654083-16 (poging doodslag/moord)

In een zaak poging doodslag/moord is er geen rekening gehouden met verhinderdata van de advocaat noch van de cliënte. Er was hierover wel eerst per mail naar geïnformeerd, maar voor het antwoord binnen was, is er binnen twee dagen al een zittingsdatum ingepland zonder rekening te hebben gehouden met advocaat of cliënte.

Parketnummer(s): 22/000971-16 (moord in vereniging)

In deze moordzaak staat de advocaat de nabestaanden bij. Er kwam een brief binnen van arrondissementsparket Den Haag met een oproep voor de zitting voor 4 en 7 dagen later. Er blijkt twee maanden eerder al een dagvaarding aan verdachte te zijn verzonden. Er zijn dus geen verhinderdata opgevraagd en daarnaast is vergeten om de benadeelde partij op tijd op de hoogte te stellen. Omdat de advocaat verhinderd was, is er met spoed een uitstelverzoek ingediend. Uiteindelijk heeft het Hof het aanhoudingsverzoek toegewezen.

Parketnummer(s): 23/004229-16, 23/004362-16, 23/004228-16 (moord in vereniging)

In deze moordzaak in hoger beroep staat de advocaat de nabestaanden van het slachtoffer bij. Ondanks het verzoek van de advocaat in de stelbrief om rekening te houden met diens verhinderdata bij het inplannen van zittingen, wordt er zonder afstemming een regiezitting ingepland.

Parketnummer(s): 13/741165-16 (verkrachting)

De verhinderdata van de advocaat en het slachtoffer zijn voor het inplannen van de zitting niet opgevraagd. Het slachtoffer, woonachtig in het buitenland, is verhinderd maar wenst gebruik te maken van het spreekrecht en wil dan ook aanwezig zijn bij de zitting. Het aanhoudingsverzoek wordt niet gehonoreerd.

Parketnummer(s): 23/001526-16 (zware mishandeling)

De verhinderdata van zowel de advocaat als het slachtoffer van zware mishandeling zijn voor het inplannen van de inhoudelijke zitting niet opgevraagd.

3) RECHTSPRAAK

- **Weigering verstrekken processtukken**

Parketnummer(s): S16/00418 (roofoverval)

In de zaak van een slachtoffer van een roofoverval geeft de Hoge Raad aan dat de processtukken niet worden verstrekt omdat de zaak vanwege de omvang zich daartegen verzet. De raadsman mag bij de griffie van de Hoge Raad de stukken inzien, maar de cliënten krijgen dus geen kopie van de stukken. De verdediging krijgt overigens de stukken wel. Verdachte en slachtoffer worden dus niet gelijk behandeld.

- **Afwijzing gehele vordering benadeelde partij – te vroeg voor shockschade**

Parketnummer(s): 21/003713-16 (moord op moeder)

De Rechtbank wees in deze zaak de gehele vordering benadeelde partij af. Shockschade was afgewezen, omdat de vordering daarvoor volgens de Rechtbank te vroeg was. Er was als bewijs wel een brief van de huisarts waarin hij het vermoeden uitsprak dat er sprake was van PTSS. Dit was echter niet genoeg, want er was geen diagnose. De gehele vordering werd vervolgens afgewezen, waaronder tevens de reiskosten van het slachtoffer.

- **Zitting zonder benadeelde partij afgedaan**

Parketnummer(s): 23/001540-16 (mishandeling)

In deze zaak zou er om 10:10 uur een pro-formazitting zijn. Maar toen de advocaat om 10:00 uur arriveerde werd verteld dat de zaak al behandeld was omdat de advocaat van de verdachte er al was en de verdachte zelf afstand had gedaan. Dit was gedaan zonder na te gaan of de advocaat namens de benadeelde partij aanwezig wilde zijn door bijvoorbeeld te bellen. De advocaat werd vervolgens wel nog even binnengeroepen waarbij kort werd verteld dat het schorsingsverzoek is afgewezen. De advocaat van de verdachte was inmiddels alweer weg.

- **Opvragen uitspraak (structureel probleem)**

Parketnummer(s): -

Een algemene klacht vanuit de slachtofferadvocatuur: de advocaten van de benadeelde partij moeten bijna altijd het strafvonnis opvragen. Dit wordt bijna nooit vanzelf opgestuurd, uitzonderingen daargelaten. Het is van belang dat ook de advocaat van de benadeelde partij de uitspraak meteen ontvangt, zodat deze zijn cliënt(en) kan inlichten. Zo wordt bijvoorbeeld voorkomen dat de benadeelde partij de uitspraak via de media verneemt.

- **Geen rekening houden met verhinderdata, afwijzing aanhoudingsverzoek, en slechte communicatie**

Parketnummer(s): 13/241767-15 (diefstal in vereniging met bedreiging en geweld)

Er is in deze zaak geen rekening gehouden met de verhinderdata. Pas een maand voor zitting werd de advocaat op de hoogte gesteld van de zittingsdatum toen zij zelf toevallig belde met de Strafgriffie met de vraag of er al meer bekend was over de behandeling van de zaak. De advocaat kon niet bij de zitting zijn en kantoorgenoten konden niet waarnemen. De advocaat diende daarom een aanhoudingsverzoek in, maar dat werd meermalen afgewezen.

De kinderrechter geeft daarbij aan dat de afwijzing is gelegen in het feit dat het hier een reeds langer lopende zaak betreft en er voor de slachtofferadvocaat de mogelijkheid bestaat zich op andere wijze, namelijk schriftelijk, uit te laten over de vordering benadeelde partij.

In deze zaak is er reeds in een eerder stadium bij de kinderrechter over geklaagd dat er geen rekening was gehouden met de verhinderdata, waarop de advocaat geen enkele reactie heeft mogen ontvangen.

Ook bij het OM heeft de advocaat zich in deze zaak meerdere malen beklagd dat cliënten niet op de hoogte werden gehouden van (de voortgang van) de zaak en er niet werd gereageerd op brieven, waarop zij ook geen reactie heeft mogen ontvangen.

Het is al lange tijd bij alle procespartijen en de rechtbank bekend dat de advocaat de benadeelde partij bijstaat. De advocaat heeft zich als advocaat van de benadeelde partijen gesteld en later namens hen een vordering benadeelde partij ingediend. Maar ook cliënten zelf hebben geen enkel bericht mogen ontvangen over de zitting, hetgeen de vraag oproept of, als de advocaat niet zelf uit eigener beweging naar de Strafgriffie had gebeld, de zaak zou zijn behandeld zonder dat de benadeelde partijen daarvan af wisten. Er zijn geen excuses aangeboden over deze gehele gang van zaken.

- **Tussenbeslissing niet meteen verstrekt, betrokken personen bij OM en Hof niet bereikbaar**

Parketnummer(s): 21/002094-16 (doodslag/dood door schuld)

Gerechtshof Arnhem had naar aanleiding van de onderzoekswensen en verzoeken van de advocaat van de benadeelde partijen die tijdens een regiezitting naar voren zijn gekomen een beslissing genomen. Sinds de dag waarop de beslissing is genomen is geprobeerd die beslissing te verkrijgen om aan cliënten te doen toekomen. Zo is er contact gezocht met de zaakscöördinator slachtofferzorg en de strafgriffie van het Gerechtshof Arnhem, maar beiden zijn niet te bereiken en/of kunnen de beslissing niet toesturen. Ook is er contact gezocht met het slachtofferloket, helaas konden ook zij geen nadere informatie verstrekken. Het Slachtofferloket heeft nog getracht om de Advocaat-Generaal dan wel de parketsecretaris te bereiken, maar ook zij zouden volgens het Slachtofferloket niet te bereiken zijn. Tot slot is er ook nog tevergeefs contact gezocht met het secretariaat van de President van het Gerechtshof Arnhem. Ook is de Advocaat-Generaal direct benaderd met het dringende verzoek de advocaat te (laten) informeren. Om te voorkomen dat de slachtoffers bijvoorbeeld via de pers op de hoogte moeten komen van de beslissing is het van belang om de beslissing zo snel mogelijk naar benadeelde partijen te versturen en bereikbaar te zijn. Om dit soort situaties te voorkomen heeft het de voorkeur om tussen- of eindbeslissingen ook direct aan (de advocaat van) de benadeelde partijen te doen toekomen.

- **Slachtofferadvocaat belet om te spreken over verhoor cliënt**

Parketnummer(s): 23/001036-16 (mensenhandel)

Bij Hof Amsterdam inzake een mensenhandelzaak in hoger beroep wil de advocaat van de verdachte het slachtoffer horen op de zitting terwijl het slachtoffer al gehoord is. De advocaat van het slachtoffer wil hierover o.a. naar voren brengen dat dat onnodig bezwarend is. Het Hof snoert haar echter de mond en belet haar hieromtrent iets naar voren te brengen.

- **Slechte communicatie over insturen dossier van rechtbank naar hof**

Parketnummer(s): 23/004533-16 (moord)

Het betreft hier de zaak van de moord op Raja Draaisma. De advocaat staat in deze zaak de nabestaanden bij. De zaak is in eerste aanleg reeds afgerond en loopt nu in hoger beroep. Op 17 januari 2017 en 11 april 2017 stond deze zaak pro forma. De nabestaanden zijn bij deze pro forma zittingen aanwezig geweest. Zowel op de zitting van 17 januari 2017 als de zitting van 11 april 2017 bleek dat het Hof het dossier nog niet had ontvangen van de Rechtbank.

Op 4 juli 2017 stond er wederom een pro forma zitting gepland. Cliënten hebben de advocaat vooraf benaderd met de vraag of hij kon uitzoeken of het Hof het dossier inmiddels had ontvangen. Op 9 juni liet de zaakscoördinator de advocaat weten dat het dossier nog niet was ontvangen door het Hof, maar dat zij de strafgriffie van de Rechtbank zouden vragen het dossier nu zo spoedig mogelijk in te zenden. Aan de zaakscoördinator is bovendien verzocht om de advocaat op de hoogte te houden van het verloop en is aangegeven dat cliënten niet naar de pro forma zitting wilden komen als het dossier niet zou zijn ontvangen.

Op 30 juni 2017 liet de zaakscoördinator weten dat het dossier op 23 juni 2017 door het Hof was ontvangen van de Rechtbank. Dat heeft de advocaat dan ook aan cliënten laten weten. Op de pro forma zitting bleek echter dat het dossier niet door het Hof zou zijn ontvangen. Cliënten zijn daarom voor niets naar de zitting gegaan. Vanzelfsprekend is de advocaat bij de zaakscoördinator nagegaan hoe dit kon gebeuren. De zaakscoördinator gaf aan dat het dossier inderdaad door het Gerechtshof was ontvangen op 23 juni 2017, maar dat deze pas op 6 juli 2016 (en dus na de PF zitting van 4 juli 2017) door de strafgriffie/intake gecontroleerd is op compleetheid. De zaakscoördinator kon geen antwoord geven op de vraag waarom de samenstelling van 4 juli 2017 nog niet op de hoogte was van het feit dat het dossier al was ontvangen. Hij vermoed dat dit aan de interne communicatielijnen binnen het Gerechtshof ligt.

LANGZS is het met de advocaat eens dat een half jaar uitermate ruim is voor het insturen van een dossier van de Rechtbank naar het Hof. Daarnaast is het natuurlijk kwalijk dat door het Gerechtshof, voorafgaand aan de zitting, niet wordt gecheckt of inmiddels het dossier binnen is. Zeker gezien het feit dat zulks op de vorige twee pro forma zittingen ook al het geval was. Ook werden cliënten op 4 juli 2017 geconfronteerd met het feit dat het dossier toch niet bij het Gerechtshof zou zijn. De gehele situatie kan zo secundaire victimisatie opleveren. Bovendien merkt LANGZS op dat de doorlooptijden bij het Hof sterk wisselen, juist bij levensdelicten en ernstige zedenmisdrijven hebben slachtoffers en nabestaanden alle belang bij een vlotte doorloop.

4) OPENBAAR MINISTERIE

- **Brief Openbaar Ministerie verzonden naar foutief adres**

Parketnummer(s): 23/002984-09? (moord)

In een moordzaak wordt de familie geïnformeerd over overplaatsing van de veroordeelde naar een tbs-kliniek vanuit de gevangenis. De brieven dienaangaande worden gezonden naar het inmiddels al zes jaar verouderde kantooradres van de advocaat van de familie.

- **Onterecht termijn voor indienen vorderingen**

Parketnummer(s): 09/842776-15 (steekpartij)

De advocaat stelt zich als raadsman voor de benadeelde partij en stuurt vervolgens het voegingsformulier per mail aan het OM. Het OM antwoordt dat de mail gezien de termijn van 6 dagen voor de zitting in behandeling zal worden genomen, daar het per post te laat binnen zal komen. Vervolgens meldt het OM dat de termijn om vorderingen retour te sturen uiterlijk 3 weken na ontvangst van de stukken van het OM is. De advocaat antwoordt dat hij met deze termijn van 3 weken niet bekend is, en dat in de brief van het OM (met de stukken) een termijn van 14 dagen stond. Maar ook deze termijn heeft geen wettelijke grondslag. Volgens art. 51b Sv kan de voeging immers worden ingediend

op ieder moment tot aan het requisitoir. Het OM geeft vervolgens aan dat zij zich er bewust van is dat de vorderingen tot aan de zitting ingeleverd mogen worden, maar dat de rechtbank en officier van justitie dit graag zo tijdig mogelijk willen ontvangen en dat de administratie ook enige tijd nodig heeft om alles volgens de gangbare procedures te verwerken. Vandaar dat zij in hun correspondentie naar het slachtoffer toe een termijn van 2 weken te hanteren, wetende dat die altijd wordt overschreden. Het OM geeft aan dat dit een landelijke bepaling is waarvoor bewust is gekozen, dat zij zich daaraan moeten houden, en dat het punt van de advocaat is gemaakt.

- **Artikel 12 Sv-procedure – sepot na een dag**

Parketnummer(s): 2016084422 (huiselijk geweld)

Het betreft een artikel 12 Sv-procedure waarbij er op de dag nadat het slachtoffer aangifte van mishandeling had gedaan al een sepotbeslissing volgde. Bovendien heeft de officier van justitie nagelaten contact met het slachtoffer op te nemen voor een gesprek met haar. In plaats daarvan heeft het slachtoffer de dag na haar aangifte gelijk de sepotbrief ontvangen van de officier van justitie. Dat is strijdig met de Aanwijzing slachtofferzorg die bepaalt dat het verplicht is "om het slachtoffer uit te nodigen voor een gesprek bij (de voorgenomen) afdoeningsbeslissing om een zaak van een ernstige gewelds- en zedendelict te seponeren."

- **Geen dossier (structureel probleem)**

Parketnummer(s): PL1500-2016152034-1 (huiselijk geweld)

De advocaat stelt zich voor een slachtoffer huiselijk geweld en vraagt het dossier op. De zaak ligt dan nog bij de politie. Vervolgens wordt het slachtoffer mede op basis van het verhoor van haar ex als verdachte van valse aangifte bestempeld en verhoord. Ook daar stelt de advocaat zich. Vervolgens worden beide zaken geseponneerd. Het verzoek om afgifte van de stukken in de slachtofferzaak wordt gehandhaafd om een eventuele artikel 12 Sv-procedure te starten en de kansen daartoe te beoordelen. Het verzoek wordt afgewezen. Tegen deze beslissing kan geen bezwaar worden gemaakt. Dan kan er dus enkel blindelings een artikel 12 Sv-procedure worden gestart waarin de stukken alsnog worden verstrekt. Dat is erg onpraktisch. Helemaal als in een zaak vervolgens uit de stukken zou blijken dat een artikel 12 Sv-procedure starten niet opportuun zou zijn geweest. Door de stukken op voorhand te verstrekken kunnen kansloze artikel 12 Sv-procedures worden voorkomen. Dat scheelt alle partijen geld en tijd.

- **Weigering verstrekken dossier, alleen inzage**

Parketnummer(s): 05-109927-17

De advocate krijgt in deze zaak van het OM in eerste instantie geen processtukken. Ze krijgt enkel een proces-verbaal van de aangifte en mag de rest van het dossier slechts bij het OM in komen zien.

- **OM reageert niet op herhaaldelijk verzoek verstrekken dossier**

Parketnummer(s): 16/118607-17 (mishandeling)

Al vanaf juli 2017 is advocate bezig met het verkrijgen van het procesdossier maar vooralsnog is zij hier niet in geslaagd. Na eerste rappel ontving de advocate slechts een gedeelte van het dossier. Wederom schrijft zij het OM aan met het verzoek het volledige dossier te verstrekken. Het OM verzoekt in reactie

om nadere onderbouwing waarna de advocate verwijst naar haar reeds eerder verstuurde uitgebreide onderbouwing. Hierna heeft de advocate het OM nog driemaal aangeschreven met het verzoek het volledige procesdossier te verstrekken. Uiteindelijk geeft het OM aan dat alle relevante processtukken zouden zijn verstrekt. Aangezien het verstrekte deel van het proces-verbaal verre van volledig is, ziet zij dit als een weigering om processtukken te verstrekken. Dit standpunt heeft zij duidelijk gemaakt aan de Hoofdofficier van Justitie in een brief begin oktober 2017, vooralsnog is hier geen reactie op gekomen. De zitting staat eind november geagendeerd. De cliënt wenst een vordering benadeelde partij in te dienen en gebruik te maken van het spreekrecht, een volledig procesdossier is hiervoor evident.

- **(Advocaat van) slachtoffer niet toegelaten tot een TOM-zitting (structureel probleem)**

Parketnummer(s): 09/173477-16 (mishandeling)

De advocaat van een slachtoffer van mishandeling werd in deze zaak ondanks zijn protest niet toegelaten tot een transactiezitting van het OM en dient hierover een klacht in bij het OM. In de uitspraak op de klacht staat de volgende opmerkelijke overweging inzake de aanwezigheid bij transactiezittingen van het OM in het algemeen. *“In de praktijk is toelating van vertegenwoordigers van slachtoffers (en hetzelfde geldt overigens voor het slachtoffer zelf) niet altijd handig. De kleine bezetting en kleine ruimte leent zich daar niet voor. Om die reden is ervoor gekozen (vertegenwoordigers van) slachtoffers niet toe te laten tot OM-zittingen. In vrijwel alle gevallen levert dit geen problemen op. Door de aanwezige beoordelaar wordt zo nodig ruimte gegeven van tevoren nog e.e.a. toe te lichten (zoals de vordering benadeelde partij) en indien gewenst wordt na de zitting aan (de vertegenwoordiger van) het slachtoffer nog uitgelegd wat de uitkomst van de zitting is geweest. Voor aanwezigheid van (de vertegenwoordiger van) het slachtoffer tijdens de zitting, zou het noodzakelijk zijn de zaak alsnog te dagvaarden. Hieraan geven de meeste (vertegenwoordigers van) slachtoffers niet de voorkeur, voornamelijk omdat de afhandeling in dat geval meer tijd in beslag neemt en de uitkomst bij de rechter onzeker is.”* Die lijkt echter namelijk in strijd te zijn met de aanwijzing slachtofferzorg van het OM zelf, waarin is neergelegd dat het slachtoffer zoveel mogelijk in de gelegenheid moet worden gesteld om bij de zitting aanwezig te zijn, óók bij transactiezittingen.

- **AG: proceskosten zonder motivering niet toewijzen**

Parketnummer(s): 23/000655-15 (schuldbemiddeling)

De benadeelde partijen zijn slachtoffer van een schuldbemiddelaar. In hoger beroep vorderen zij proceskosten. De AG laat het Hof weten dat het kan toewijzen, maar meent dat zonder motivering die kosten helemaal niet toegewezen hoeven te worden in het hoger beroep. Gelukkig is het hof in tegenstelling tot de AG van oordeel dat wel voldoende aannemelijk is gemaakt dat de benadeelde partijen voor rechtsbijstand in hoger beroep ook kosten hebben gemaakt.

- **Aansprakelijk stellen van tbs'er voor verjaring ernstig gehinderd (structureel probleem)**

Parketnummer(s): 08/710719-11 (seksueel misbruik)

Instanties weigeren de kliniek waar een tbs'er verblijft kenbaar te maken aan (de advocaten van) het minderjarig slachtoffer van een ernstig zedenmisdrif waardoor de schadevergoeding van het slachtoffer in gevaar komt.

Een minderjarig jongetje is in augustus 2011 door een priester seksueel misbruikt. De dader is veroordeeld en heeft tbs met dwangverpleging opgelegd gekregen. Enkele jaren na de strafzaak blijkt dat het slachtoffer meer schade heeft geleden dan tijdens de strafzaak is toegewezen. In juli 2016 wenden de ouders van het slachtoffer zich daarom tot een advocaat om de schade via een civielrechtelijke procedure op de dader te verhalen. Voor het aansprakelijk stellen van de dader geldt een verjaringstermijn. Om ervoor te zorgen dat de verjaringstermijn niet verstrijkt, moet het slachtoffer binnen die termijn aan de dader kenbaar maken dat hij de verjaring stuit. Aangezien de termijn bijna verstrijkt is er haast geboden.

Het is noodzakelijk dat de aansprakelijkstelling bewijsbaar aan de dader wordt overhandigd. Hiervoor dient het slachtoffer te achterhalen waar de dader op dat moment wordt verpleegd. Deze gegevens zijn zowel bij de ouders van het slachtoffer als zijn advocaat op dat moment niet bekend. Om de verblijfplaats van de tbs'er te achterhalen neemt de advocaat van het slachtoffer contact op met het ministerie van Veiligheid & Justitie en het Openbaar Ministerie. Om redenen van privacy weigeren beide instanties echter de gegevens aan de advocaat te verstrekken. Er wordt nog geprobeerd om de brief via medewerkers van het ministerie aan de dader uit te reiken, maar de dader weigert de brief in ontvangst te nemen. Het slachtoffer ziet zich nu genoodzaakt om een deurwaarder in te schakelen om de brief aan de dader te kunnen overhandigen. De deurwaarder komt echter ook niet achter de verblijfplaats van de dader. Het enige dat hij te weten komt is dat de dader op dat moment in de Pompekliniek verblijft. De Pompekliniek heeft echter meerdere vestigingen. Het blijft onduidelijk op welke locatie de dader verblijft. Uiteindelijk komt de advocaat van het slachtoffer er toch via andere wegen achter op welke locatie de dader zich bevindt. Net voordat de verjaringstermijn is verstreken, heeft de deurwaarder de brief aan de dader kunnen overhandigen.

Het is in de ogen van LANGZS absurd dat het (minderjarige) slachtoffer van een ernstig zedenmisdrijf, waarvoor de dader is veroordeeld tot tbs met dwangverpleging, zich in allerlei bochten moet wringen om erachter te komen waar de dader wordt behandeld. Het slachtoffer heeft hiervoor zelfs een deurwaarder moeten inschakelen. De kosten die het slachtoffer hiervoor heeft moeten maken worden op geen enkele manier vergoed. Dit terwijl adressen van slachtoffers en nabestaanden in een strafzaak klakkeloos worden doorgespeeld aan de verdachte.

- **Oproep tbs-verlening dag tevoren**

Helaas is dit niet het enige dat misging in de bovenstaande zaak. Recentelijk ontving de advocaat van het slachtoffer pas *één* dag van tevoren een brief over de zitting over verlenging van de tbs. Daarnaast stond op de brief nog de oude kantoornaam van de advocaat terwijl die al sinds november 2016 is gewijzigd en dit ook bekend is bij het OM. Dit soort grove slordigheden bij zo'n gevoelige zaak zouden zeker vanuit de Slachtofferzorg OM toch voorkomen dienen te worden, aangezien deze onzorgvuldige manier van (mis)communicatie zou kunnen leiden tot secundaire victimisatie.

- **Contact met slachtoffer buiten gestelde advocaat om**

Parketnummer(s): 13/650513-16 (gewapende aanval op straat)

De advocaat staat in deze zaak als advocaat van het slachtoffer in het systeem en heeft al een vordering benadeelde partij ingediend inclusief stukken over medische gegevens. Het OM mailt het slachtoffer direct met de vraag om een onderbouwde letselverklaring, i.p.v. via de advocaat.

- **Geen koppeling pv-nummer en parketnummer bij stellen advocaat**

Parketnummer(s): 13/045088-17 (poging doodslag)

De advocaat had zich in de zaak gesteld o.v.v. een pv-nummer van de politie. Later bleek dat het niet mogelijk is om in het systeem van de OM dat te koppelen aan het parketnummer, waardoor de advocaat onder het parketnummer vervolgens niet als advocaat gesteld stond en het wensenformulier en het schadeverzoekformulier naar cliënt zelf is gestuurd, naar zijn oude huisadres. Het is wel curieus dat ze bij het OM op verzoek wel een parketnummer kunnen opzoeken bij een pv-nummer, maar dat dit niet geldt voor documenten bij dat pv-nummer.

- **Moeizame communicatie en geen rekening houden met verhinderdata**

Parketnummer(s): 18/016233-17 (mishandeling met zwaar lichamelijk letsel)

Er is een zitting bij de politierechter waar één kwartier voor was uitgetrokken. Bij de stelbrief verzoekt de advocaat tevens om meer tijd uit te trekken voor zitting, aangezien de advocaat ook de vordering benadeelde partij wil kunnen toelichten en het slachtoffer (mogelijk) spreekrecht wil uitoefenen. Er kwam van de OvJ geen reactie op het verzoek. De advocaat stuurde nog een rappel en klaagde over gang van zaken. Maar er kwam nog steeds geen reactie. De advocaat heeft toen met het OM gebeld en met de parketsecretaris gesproken. Die had er geen kennis ervan, maar trof het wel aan in het dossier. Uiteindelijk is de zitting verplaatst en een nieuwe datum vastgesteld. Maar het vaststellen van de datum is niet in overleg gegaan met de advocaat. Het is dat hij kan, maar de advocaat en het slachtoffer zijn zo weer gepasseerd.

- **Niet op de hoogte gebracht van zitting**

Parketnummer(s): 05/740053-16 (seksueel misbruik)

Het gaat om een zaak waarin een meisje was misbruikt door haar vader. Er bleek op een gegeven moment een zitting te zijn geweest, waar zowel de advocaat als het slachtoffer niet van op de hoogte waren gebracht. De zitting was aangehouden omdat de verdacht niet was verschenen. De advocaat ging verhaal halen bij de OvJ. Die gaf te kennen dat die zich toch niet ook nog met het Slachtofferloket moest gaan bemoeien.

- **Moeizame communicatie met de OvJ**

Parketnummer(s): 16/659079-17 (zedenzaak)

In deze zedenzaak staat de advocaat twee minderjarige slachtoffers bij. De officier reageert niet op haar verzoek om informatie, terwijl de advocaat haar twee maal rechtstreeks heeft gemaild. Ondertussen heeft de officier wel via de politie de cliënten benaderd voor een sepotgesprek, zonder de advocaat daarbij uit te nodigen. De verklaring van de officier hiervoor was dat de communicatie niet goed is verlopen en dat de advocaat niet in beeld was bij haar gelet op de grote hoeveelheid mails die zij ontvangt.

- **Gegevens slachtoffer verkrachting op pers rol geopenbaard**

Parquetnummer(s): 10/660123-17 (vrijheidsberoving, verkrachting)

In deze zaak is de naam van cliënte en haar volledige adres in een dagvaarding vermeld die zeer gedetailleerd was en handelde over de vrijheidsberoving en verkrachtingen die zij in haar woning heeft moeten doorstaan. Het slachtoffer had deze tenlastelegging niet op voorhand ontvangen, ondanks het verzoek van de raadsman om afschrift van het gehele dossier. De pers rol bevatte deze dagvaarding inclusief details, waardoor het slachtoffer hiermee door een vriendin, die werkzaam is in de journalistiek, is geconfronteerd. Hierdoor heeft secundaire victimisatie plaats gevonden. Het slachtoffer had natuurlijk door het Openbaar Ministerie vooraf geïnformeerd moeten worden, zodat cliënte niet onverwachts door een vriendin geconfronteerd werd en bovendien kenbaar had kunnen maken dat zij haar naam en adres in verband met privacy niet vermeld wilde hebben. Zij had namelijk graag zelf bepaald welke details bij welke personen bekend zouden raken. Die mogelijkheid is haar nu ontnomen.

- **OM niet op tijd betekend voor subsidiair**

Parquetnummer(s): 16/659353-17 (ontucht)

In deze zedenzaak, inzake ontucht van zwager met de zus van zijn vrouw, kwam de verjaringstermijn in zicht, dus er werd aangifte gedaan. OM verloor de zaak, omdat zij niet op tijd hadden betekend voor subsidiair. Als de dader voor primair wordt veroordeeld heeft het slachtoffer daar geen last van, maar nu dat niet gebeurde is het diep triest, want er vindt geen erkenning plaats.

- **Tegenstrijdige berichtgeving aan benadeelde partij bij uitspraak (structureel probleem)**

Parquetnummer(s): 23/004639-14 (poging doodslag c.q. zware mishandeling)

Er worden door meerdere LANGZS-advocaten meldingen gedaan van verwarrende berichtgeving vanuit het OM aan benadeelde partij. Bij brieven n.a.v. een uitspraak wordt eerst melding gemaakt van het zelf op de verdachte verhalen van de schadevergoeding en daarna wordt de schadevergoeding genoemd en dat e.e.a. door de staat wordt geregeld. De brief is op die manier onbegrijpelijk voor slachtoffers. Het is overduidelijk een standaardbrief, met informatie voor twee elkaar uitsluitende uitkomsten van de strafzaak. De brief wordt dus niet aan de casus wordt aangepast. LANGZS is van mening dat dit noodzakelijk is.

- **OM seponeert de zaak en doet dit buiten raadvrouw om**

Parquetnummer(s): 16/659079-17 (ontucht)

In deze zedenzaak heeft het OM besloten de zaak te seponeren. De raadvrouw heeft zich bekend gemaakt bij het OM en meerdere malen navraag gedaan naar de stand van zaken. Het was een gevoelige situatie waarbij verdenking was van ontucht met buurmeisjes en waarbij de verdachte in de dezelfde flat woonde. Buiten de raadvrouw om heeft de officier een gesprek met benadeelden gearrangeerd om de reden van mede te delen. Inmiddels loopt er een beklag.

5) SLACHTOFFERLOKET

- **Slachtofferloket wil plotseling niets meer ontvangen per mail**

Parketnummer(s): 09/857408-15, 09/857672-15 (woningoverval)

De advocaat stelt zich per mail als raadsman voor de drie benadeelde partijen in de strafzaak en vraagt het dossier op. Vier maanden later zendt de advocaat per mail de voegingsformulieren en herhaalt zijn verzoek om verstrekking van het dossier. Dan krijgt de advocaat een mail terug waarin wordt aangegeven dat het e-mailadres alleen is bedoeld voor intern gebruik binnen het parket met het verzoek om de vordering per fysieke post te doen toekomen. Alleen voor eventuele spoedvorderingen kan het e-mailadres worden verstrekt aan advocaten. De advocaat staat in het systeem nog niet als gestelde advocaat, ook dit kan hij volgens het Slachtofferloket kenbaar maken middels een stelbrief via fysieke post, hetzelfde adres maar een andere afdeling. De advocaat geeft aan dat het e-mailadres gewoon op de website van het OM staat en dat het ooit is doorgegeven met het advies om dit voor de zekerheid te gebruiken. Daarnaast bericht hij dat hij de laatste tijd meerdere tegenstrijdige en onduidelijke instructies heeft ontvangen voor communicatie. Verzending per post heeft bovendien als nadeel dat je geen verzendbewijs krijgt en ook geen ontvangstbevestiging. De advocaat verzoekt om te bewerkstelligen dat de uitwisseling van stukken en gegevens met het Slachtofferinformatiepunt (SIP) wordt gewijzigd zodat voortaan indiening van stelberichten en voegingsbescheiden per e-mail (weer) mogelijk wordt. Het SIP geeft aan dat in verleden dan verkeerd is geïnformeerd. Het is ten alle tijden de bedoeling dat stelbrieven, voegingsformulieren, en dossierstukken per post worden ontvangen. Het genoemde adres op de OM-website is volgens het SIP alleen bedoeld om vanuit het SIP informatie te verstrekken, en dus voor vragen omtrent de strafzaak en is dus niet voor administratieve handelingen. Het SIP Den Haag adviseert om na het versturen van stukken per, een paar dagen later te bellen om te achterhalen of de stukken goed zijn ontvangen.

- **Slachtofferloket wil naam van advocaat van verdachte niet geven (structureel probleem)**

Parketnummer(s): 13/048567-16 (ernstige mishandeling)

De advocaat stuurt de vordering benadeelde partij aan het Slachtofferloket met het verzoek deze ten spoedigste te verspreiden aan alle procespartijen aangezien de zitting een paar dagen later is, en verzoekt te bevestigen als dit geschied. Omdat er geen reactie komt wordt gebeld met het Slachtofferloket met het verzoek om de naam van de advocaat van de verdachte te verstrekken zodat de advocaat het zelf kan sturen. Ze had het inmiddels namelijk ook al naar de OvJ zelf gezonden en die had het doorgestuurd naar de Rechtbank. Het Slachtofferloket wilde de naam van de advocaat van de verdachte niet geven, want dat zou niet mogen.

- **Gestelde advocaat staat niet geregistreerd, afspraken niet nagekomen**

Parketnummer(s): 15/800540-16, 15/872265-16, 15/872271-16, 15/870324-17, 15/870075-17 (moord?)

Op een donderdag is een e-mail uitgegaan naar het Slachtofferloket in de zaken met de parketnummers die in de e-mail worden genoemd. De e-mail moet worden opgevat als een stelbrief. Er is afgesproken dat direct de tenlastelegging zouden worden gestuurd in die zaken, gezien de pro-formazittingen die gepland staan. Op de vrijdag heeft de advocaat daar nog niets over gehoord en was er niemand die antwoord kon geven. De dinsdag erna wordt er nogmaals gebeld met het Slachtofferloket. Dan krijgt de

advocaat het bericht dat hij niet gesteld zou zijn als advocaat. Daarom zoals in het telefoongesprek besproken nogmaals de e-mail van donderdag gestuurd.

- **Slachtofferloket stuurt wensenformulier niet door naar procespartijen en Hof**

Parketnummer(s): 21/001078-17 (ernstige mishandeling met zwaar lichamelijk letsel)

In eerste aanleg heeft de advocate in deze zaak namens het slachtoffer een vordering benadeelde partij ingediend. Deze is grotendeels toegewezen. De verdachte ging in hoger beroep. In hoger beroep heeft de slachtofferadvocaat namens cliënt het wensenformulier ingestuurd naar het Slachtofferloket en daarop aangegeven dat de vordering in hoger beroep wordt gehandhaafd. Cliënt wilde niet naar de zitting, en de advocate kon niet aanwezig zijn vanwege een andere zitting. De zitting was gepland zonder rekening te houden met de verhinderdata van de advocaat van het slachtoffer. In het arrest is vervolgens te lezen dat benadeelde partij zich in hoger beroep niet heeft gevoegd. Navraag bij de zaakscöördinator wijst uit dat het wensenformulier wel door het Slachtofferloket is ontvangen, maar dat niet in het dossier is terug te zien of het formulier vervolgens door het loket is doorgestuurd aan alle procespartijen en het Hof. Het Slachtofferloket geeft aan dat er vermoedelijk iets mis is gegaan.

Hoewel in deze zaak het Hof de vordering voor hetzelfde bedrag als in eerste aanleg heeft toegewezen, is het alsnog erg onzorgvuldig. De onzorgvuldigheid van het Slachtofferloket is daarbij lastig uit te leggen aan cliënt, die in het arrest leest dat hij kennelijk geen onderdeel is geweest in de procedure in hoger beroep. LANGZS raadt noodgedwongen aan om, net zoals de advocate sindsdien doet, altijd te vragen om zowel een ontvangstbevestiging als een bevestiging wanneer de stukken zijn doorgestuurd.

6) DIENST JUSTITIËLE INRICHTING

- **Brief aan nabestaanden over verlof moordenaar blijkt foutje**

Parketnummer(s): 07/840032-00 (verkrachting en doodslag)

De dader die in 2000 een tiener uit Kampen om het leven bracht, leek op onbegeleid proefverlof in Kampen te mogen. De familie werd daarover door de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) in een brief op de hoogte gesteld. Maar die brief blijkt vervolgens een foutje te zijn. De zus van het vermoorde meisje was op Facebook al een actie begonnen tegen de komst van het verlof van de dader. De burgemeester van Kampen was een van de mensen die de actie van de zus hadden gezien en hij begreep er niets van. Op RTV Oost laat hij weten dat hij direct contact had opgenomen met DJI. "Uit dat gesprek maakte ik op dat het een onjuiste brief is geweest. De man heeft nog geen proefverlof gekregen en er geldt ook een absoluut locatieverbod voor in Kampen." Het is niet bekend hoe de brief dan toch bij de familie terechtgekomen is gekomen.

7) RAAD VOOR RECHTSBIJSTAND

- **Probleem onjuiste nihil stelling eigen bijdrage zonder oplossing (structureel probleem)**

Parketnummer(s): S 16/03852 (schuldbemiddeling)

Bij het aanvragen van een toevoeging is er een probleem bij de vraag "Is cliënt(e) slachtoffer (of nabestaande van het slachtoffer) van een gewelds- of zedenmisdrijf en is aan één van de volgende condities voldaan:". Als je daar aanvinkt "Geen van bovenstaande opties is van toepassing." komt op de aanvraag uiteindelijk het antwoord te staan: "**Ja**. Geen van de opties is van toepassing." Hierdoor gaat

het mis bij het vaststellen van de eigen bijdrage (je krijgt een nihil stelling, terwijl dit niet zou moeten). Na meerdere telefoongesprekken met de Raad is het probleem niet opgelost en moet de advocaat het zelf oplossen door contact op te nemen met de helpdesk om te kijken of het intern door hen hersteld kan worden, óf door een mutatie aan te vragen.

- **Verrekening vergoeding met proceskostenveroordeling**

Parketnummer(s): 08/730699-15 (zware mishandeling met stalking en ernstige mishandeling)

De advocaat stond in deze zaak een slachtoffer bij in een strafvoegingszaak over zware mishandeling met stalkingpraktijken en ernstige mishandelingen. De verdachte werd veroordeeld. Namens het slachtoffer werd de schadeclaim ingebracht. Er werd door de rechtbank een proceskostenveroordeling uitgesproken door de rechtbank van €768,00 conform het liquidatietarief. Er was in deze zaak bij de RvR een Z110-toevoeging aangevraagd. In de het declaratieverzoek staat aangegeven dat 30 uur besteed is aan de zaak en dat er geen begroting wordt ingediend voor extra uren. De Raad kent een vergoeding van €0,00 omdat er in de zaak een proceskostenvergoeding voor de salariskosten van de advocaat is toegekend. De Raad heeft bij de vaststelling de vergoeding de toegekende proceskosten in mindering gebracht.

De advocaat geeft aan dat dit besluit juist in strijd met de Wrb is genomen.

- In art. 29 Wrb en art. 32 lid 3 Bvr wordt nergens gesproken van strafrecht of strafzaken
- in casu betekent dit maanden wachten op de proceskostenvergoeding omdat die pas wordt uitbetaald door de dader als hij dat wil en anders pas na ¼ jaar door de Staat zelf.
- dit duurt gemiddeld 6 tot 12 maanden. Zo lang heeft de advocaat dus niets verdiend voor alle werkzaamheden. Dat kan niet de bedoeling van de wetgever zijn.
- De hoogte van de proceskostenveroordeling is overigens in strijd met art. 6:96 BW. Deze kosten zijn gemaakt om aansprakelijkheid geregeld te krijgen. Het toepassen van liquidatietarief lijkt in strijd met dit artikel.

- **RvR zet in steekproef toevoegingen O013 onterecht om naar Z110 (structureel probleem)**

Parketnummer(s): 09/842415-13, 09/827126-13 (poging doodslag)

Het gaat hier om een tweetal O013-toevoegingen in zaken van slachtoffers van schietpartijen. In een steekproef van de RvR zijn deze nu teruggezet naar Z110. De Raad geeft aan dat de toevoegingen op een verkeerde zaakscade aangevraagd zijn. Het gaat om voeging benadeelde partij in een hoger beroepsprocedure. Volgens de Raad is de Z110-toevoeging in dat geval de juiste zaakscade. De advocaat is het niet eens met het standpunt van de Raad. Hij geeft aan dat dit de eerste zaak is van de klant waarin hij als advocaat optreedt en dat een O013 toevoeging daarom gerechtvaardigd is. De Raad deelt dit standpunt niet omdat er reeds eerder is toegevoegd voor de benadeelde partij in eerste aanleg. Het feit dat de cliënt in eerste aanleg door een andere advocaat is bijgestaan doet hier volgens de Raad niets aan af. In hoger beroep kan daarom niet gesproken worden over een O013 toevoeging. Stichting LANGZS is het met de advocaat eens dat het onjuist dat de O013-toevoeging uitsluitend beschikbaar zou zijn voor procedures in eerste aanleg. Het verstrekken van O013-toevoegingen in hoger beroep is staande praktijk. De Raad heeft recent aan het bestuur van LANGZS laten weten dat O013-toevoegingen ook voor hoger beroep kunnen worden aangevraagd en dat ze niet voornemens zijn dit aan te passen. Er zijn hierover vervolgens ook andere meldingen binnengekomen bij LANGZS.

- **Vergoeding reistijd/kilometers slachtoffergesprek (structureel probleem)**

Parketnummer(s): -

Sinds de toezegging van toenmalig minister Van der Steur hebben advocaten bij een Z110 en O013 toevoeging recht op vergoeding van de reistijd/kilometers voor het slachtoffergesprek met de OvJ. Het formulier voor het aanvragen van de vergoeding is door de RvR hier echter niet op aangepast. Slachtofferadvocaten die niet aangesloten zijn bij LANGZS en dus misschien niet hiervan op de hoogte zijn gebracht, komen deze wijziging dan ook niet tegen in het formulier. Voor de advocaten die hier wel van op de hoogte waren was het onduidelijk hoe dit dan vergoed zou worden. Advocaten die vervolgens bellen met de Raad krijgen verschillende tips te horen van de Raad maar een permanente oplossing in de vorm van een aanpassing in het formulier is er na inmiddels 12 (!) maanden nog steeds niet. LANGZS beveelt de RvR aan het software voor het aanvragen van een vergoeding aan te passen aan de nieuwe werkzaamheden van de slachtofferadvocaat.

Zaken waarin uitzonderlijk goed werk is verricht

1) ADVOCaat VERDACHTE

- **Advocaat verdachte biedt plek aan**

Parquetnummer(s): 20/002410-16 (geweld)

Tijdens de zitting inzake een gewelddadige overval in een huis waren er drie verdachten en drie advocaten aanwezig. Dit had als gevolg dat er voor het slachtoffer geen eigen tafel was om het spreekrecht uit te oefenen. De voorzitter wil dat het slachtoffer en haar advocate het spreekrecht uitoefenen vanuit de zaal. Advocate geeft aan dat zij daarvoor naar voren willen komen. Volgens de voorzitter is dit niet mogelijk. Een van de advocaten staat echter op met de verdachte en biedt het slachtoffer haar advocate de plek aan. De parketpolitie doet eerst moeilijk, maar uiteindelijk staat de voorzitter het toe. Tijdens het spreekrecht heeft de cliënte het voornamelijk over de gevolgen van het delict. Zij krijgt hiervoor alle ruimte. Er worden naar aanleiding van het spreekrecht geen vragen gesteld.

2) RECHTSPRAAK

- **Persoonlijkheids- en reclasseringsrapportages over verdachten verstrekt aan advocaat nabestaanden**

Parquetnummer(s): 15/870816-17 (dodelijk steekpartij)

In deze zaak heeft de Rechtbank besloten dat de persoonlijkheidsrapportages en de reclasseringsrapportages opgesteld over de verdachten aan de advocaat van de nabestaanden dient te worden verstrekt, nu er geen enkele weigeringsgrond is en de nabestaanden die informatie bovendien nodig hebben omdat zij zich mogen uitlaten over de straf en/of maatregel. In dezelfde zaak wordt er een schouw gehouden. De Rechter-Commissaris heeft de advocaat van de nabestaanden uitgenodigd om hierbij aanwezig te zijn, nu ook die schouw ziet op de beoordeling van getuigenbewijs. Nu nabestaanden zich tegenwoordig daarover mogen uitlaten, ligt het in de rede om de advocaat van de nabestaanden die schouw ook te laten bijwonen. Voornoemde zijn mooie voorbeelden van de uitwerking van het uitgebreide spreekrecht in positieve zin.

Aanbevelingen LANGZS

- LANGZS adviseert het *Slachtofferloket* hun e-mailadres open te stellen voor advocaten.
- LANGZS adviseert alle *Hoven* de doorlooptijden te verkorten wanneer het gaat om ernstige gewelds- en zedenzaken.
- LANGZS adviseert de doorlooptijden in alle *Hoven* gelijk te laten worden zodat er geen landelijke verschillen meer zijn.
- LANGZS adviseert het *Openbaar Ministerie* en de politie slachtoffers vroegtijdig te betrekken wanneer opsporing verloopt via de media.
- LANGZS adviseert het *Openbaar Ministerie* rekening te houden met de verhinderdata van de advocaat en het slachtoffer, en deze ook daadwerkelijk op te vragen.
- LANGZS adviseert de *rechtspraak* het strafvonnis op te sturen naar de advocaat, zodat zij deze niet zelf hoeven op te vragen en cliënten eerder ingelicht kunnen worden over de uitspraak.
- LANGZS adviseert het *Openbaar Ministerie* slachtoffers en hun advocaten toe te laten tot transactiezittingen van het OM.
- LANGZS adviseert het *Openbaar Ministerie* de brieven die zij verzenden naar aanleiding van een uitspraak met betrekking tot schadevergoeding aan te passen aan de casus, in plaats van een standaardbrief te sturen, aangezien dit tot verwarring leidt.
- LANGZS adviseert de *Raad voor Rechtsbijstand* de software voor het aanvragen van een vergoeding aan te passen aan de nieuwe werkzaamheden van slachtofferadvocaat, namelijk het voeren van een slachtoffergesprek met de Officier van Justitie.

